Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 5ο, φ. 52. Ιανουάριος 2017

Οι Τρεις Ιεράρχες, η αξία και η προσφορά τους
Οι άγιοι των Γραμμάτων και της Παιδείας

«Ιεράρχης» σημαίνει αρχηγός των ιερέων, δηλαδή επίσκοπος. Επίσκοπος είναι εκείνος, που ο λαός αποκαλεί γενικά «δεσπότη».

Στην πραγματικότητα, ένα Ιεράρχη έχει η Ορθόδοξη Εκκλησία, τον Ιησού Χριστό. Όμως, από την αρχαία εποχή, οι απόστολοι (οι μαθητές του Χριστού και πρώτοι διδάσκαλοι της Εκκλησίας μετά από Αυτόν) χειροτονούσαν πνευματικούς ανθρώπους ως «επισκόπους», για να προστατεύουν και να διδάσκουν τους χριστιανούς κάθε περιοχής.

Όλοι οι ιερείς της Εκκλησίας που φέρουν σήμερα τους τίτλους του μητροπολίτη, του αρχιεπισκόπου ή του πατριάρχη, στην πραγματικότητα είναι ίσοι μεταξύ τους και όλοι φέρουν τον ίδιο βαθμό, είναι επίσκοποι. Οι τίτλοι που έχουν σημαίνουν μια διαφορετική υπηρεσία στην Εκκλησία, αλλά όχι ανωτερότητα βαθμού.

Με το χαρακτηρισμό **«Τρεις Ιεράρχες»** έχει επικρατήσει να ονομάζονται τρεις σημαντικοί επίσκοποι του 4ου αιώνα μ.Χ., που έζησαν στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία, μόλις που είχε αρχίσει να επικρατεί ο χριστιανισμός, σ' εκείνο δηλαδή το κράτος που σήμερα ονομάζουμε «Βυζάντιο». **Είναι οι άγιοι Μέγας Βασίλειος, Γρηγόριος ο Θεολόγος και Ιωάννης ο Χρυσόστομος.**

Ο Βασίλειος και ο Γρηγόριος ήταν φίλοι μεταξύ τους και συμφοιτητές στη Φιλοσοφική Σχολή (στο πανεπιστήμιο, θα λέγαμε σήμερα) των Αθηνών. Ο Χρυσόστομος έζησε μια γενιά μετά από τους δύο προηγούμενους, ήταν δηλαδή ακόμη νέος όταν εκείνοι έφυγαν από την επίγεια ζωή και δεν φαίνεται να τους είχε γνωρίσει. Και οι τρεις αυτοί ιεράρχες ήταν πολύ μορφωμένοι και η προσφορά τους στα γράμματα και την κοινωνία ήταν μεγάλη και πολύπλευρη, γι' αυτό και θεωρήθηκαν ως τρεις από τους σημαντικότερους Πατέρες της Εκκλησίας (δηλαδή αγίους διδασκάλους του χριστιανισμού) όλων των εποχών. Επειδή μάλιστα έγραψαν πολλά σχετικά με την παιδεία, **η ημέρα της γιορτής τους (30 Ιανουαρίου) καθιερώθηκε στο νεότερο ελληνικό κράτος ως ημέρα εορτής των σχολείων.**

Τον ίδιο μήνα, τον Ιανουάριο, οι Τρεις Ιεράρχες γιορτάζουν και χωριστά: ο Μέγας Βασίλειος 1 Ιανουαρίου, ο άγιος Γρηγόριος 25 Ιανουαρίου και ο ιερός Χρυσόστομος 27 Ιανουαρίου (όπως και 13 Νοεμβρίου).

Εδώ, αγαπητοί μας αδελφοί, θα προσπαθήσουμε να μιλήσουμε για το πώς τρεις σπουδαίοι, μορφωμένοι και άγιοι άνθρωποι αξιοποίησαν την πίστη τους στο Χριστό υπέρ των συνανθρώπων τους, εφαρμόζοντας ένα χριστιανισμό, όχι ακίνδυνο, αλλά επικίνδυνο για το κατεστημένο.

Ο **Μέγας Βασίλειος** (ο γνωστός μας άγιος Βασίλης, που γιορτάζει την Πρωτοχρονιά, αλλά δεν έμοιαζε στο χοντρό παππού με τα κόκκινα ρούχα που βλέπουμε στις βιτρίνες και τις διαφημίσεις[1]) καταγόταν από την Καππαδοκία της Μικράς Ασίας και η οικογένειά του είχε δέκα παι-

[1] Ο άγιος με τα άσπρα γένια, που περιμένουν οι δυτικοευρωπαϊκοί λαοί τη νύχτα των Χριστουγέννων, είναι στην πραγματικότητα ο άγιος Νικόλαος και έτσι τον ονομάζουν όλοι στη Δυτική Ευρώπη. Εμείς, στην Ελλάδα, τον ονομάζουμε από λάθος «άγιο Βασίλη», επειδή τον μπερδεύουμε με την παλαιά ελληνική παράδοση, ότι ο άγιος Βασίλης (με μαύρα γένια και μαύρα ράσα, πεζοπόρος από την Καισάρεια της Καππαδοκίας) έρχεται τη νύχτα της Πρωτοχρονιάς (όχι των Χριστουγέννων) και ευλογεί τα σπίτια μας, τις οικογένειές μας, αλλά και τα ζώα μας.
Φυσικά και ο άγιος Νικόλαος, στην αληθινές δυτικοευρωπαϊκές παραδόσεις, δε μοιάζει με το χοντρό παππού με τα κόκκινα ρούχα, που ζει στο Βόρειο Πόλο και συνεργάζεται με ξωτικά κ.τ.λ. Αυτά μπήκαν στην ιστορία από αρχαίους μύθους, ενώ τα κόκκινα ρούχα, που υποτίθεται ότι φοράει, οφείλονται, ως γνωστόν, στη χρησιμοποίησή του για τις διαφημίσεις της Coca Cola.

διά (το Βασίλειο και άλλα εννέα). Από αυτά τα δέκα παιδιά, τα έξι τιμώνται ως άγιοι, όπως και οι δύο γονείς του (Βασίλειος και Εμμέλεια) και η γιαγιά του, η αγία Μακρίνα. Προέρχεται λοιπόν από μια οικογένεια με σημαντικό πνευματικό υπόβαθρο (όπως θα έπρεπε να είναι και οι δικές μας οικογένειες).

Ο ίδιος σπούδασε μαθηματικά, φιλοσοφία, ιατρική και ρητορική στο πανεπιστήμιο Αθηνών. Επιστρέφοντας στην πατρίδα του, την Καισάρεια της Καππαδοκίας, έγινε μοναχός και ιερέας και, αργότερα, επίσκοπος της περιοχής.

Από την οικογένειά του κληρονόμησε μεγάλη περιουσία, αλλά (όπως έκαναν και τα αδέρφια του) τη δώρισε όλη στους φτωχούς. Έγινε επίσης ενοχλητικός προς τους πλούσιους του τόπου, ζητώντας τους διαρκώς βοήθεια για τους φτωχούς και τονίζοντας ότι **όποιος έχει στη διάθεσή του περισσότερα χρήματα ή αγαθά απ' όσα χρειάζεται, πρέπει να θεωρηθεί κλέφτης, αν δεν τα μοιράζεται μ' εκείνους που έχουν ανάγκη.** Έλεγε: *«Το χρυσάφι που κρύβεις, ανήκει στους φτωχούς. Τα ρούχα, που σαπίζουν στις ντουλάπες σου, ανήκουν στους γυμνούς και τα τρόφιμα που έχεις στις αποθήκες σου ανήκουν στους πεινασμένους»*.

Την εποχή του αγίου Βασιλείου, ο **μοναχισμός** ήταν ακόμη καινούργιος τρόπος ζωής στο χριστιανισμό. Ο Βασίλειος μετέφερε την παράδοση του μοναχισμού από την πηγή του (την Αίγυπτο) στη Μικρά Ασία, οργάνωσε μοναστήρια, αλλά φρόντισε ώστε τα μοναστήρια της περιοχής του να έχουν και μεγάλη κοινωνική προσφορά (πράγμα που συμβαίνει κατά κανόνα στα ορθόδοξα μοναστήρια ακόμη και σήμερα). Με τη βοήθεια των μοναστηριών του, οργάνωσε ένα μεγάλο δίκτυο φιλανθρωπικής δράσης και ιδρύματα, στα οποία έβρισκαν καταφύγιο άνθρωποι από κάθε βασανισμένη κοινωνική ομάδα: φτωχοί, άρρωστοι, χήρες και ορφανά. Μάλιστα, είναι **σχεδόν ο πρώτος που περιέθαλψε τους λεπρούς** (τους οποίους, ως γνωστόν, οι κοινωνίες εξόριζαν, θεωρώντας τη λέπρα μεταδοτική ασθένεια). Ο Βασίλειος τους έδωσε καταφύγιο, και μάλιστα τους υποδεχόταν με φίλημα, για να τους δείξει ότι τους θεωρεί ανθρώπους με αξιοπρέπεια, όχι σκουπίδια.

(Λίγα χρόνια νωρίτερα, είχε περιθάλψει τους λεπρούς ο άγιος Ζωτικός ο Ορφανοτρόφος, ανώτερος υπάλληλος του σκληρού αυτοκράτορα Κωνστάντιου – γιου του Μεγάλου Κωνσταντίνου – τον οποίο ο αυτοκράτορας εκτέλεσε, γιατί παράκουσε τη διαταγή του και, αντί να θανατώνει τους λεπρούς, τους περιέθαλπε).

Εκτός αυτού, ο άγιος Βασίλειος είναι **ο πρώτος που ερμήνευσε επιστημονικά τη *Γένεση***, δηλαδή τη διήγηση της Παλαιάς Διαθήκης για τη δημιουργία του κόσμου. Έχοντας ο ίδιος μεγάλες επιστημονικές γνώσεις (μεγάλες για την εποχή του, βέβαια), σύγκρινε, σε σειρά ομιλιών του, το πρώτο κεφάλαιο της *Γένεσης* με τα επιστημονικά δεδομένα της εποχής του, δίνοντας μέσα από αυτή τη σύγκριση πολλά στοιχεία φυσικής, βιολογίας, γεωλογίας κ.τ.λ. στο ακροατήριό του.

Αυτά που έγραψε, από επιστημονική άποψη είναι ξεπερασμένα. Όμως, είναι αξεπέραστος ο τρόπος που προσέγγισε το ζήτημα «επιστήμη και πίστη», «επιστήμη και Αγία Γραφή». Τόνισε ότι από την Αγία Γραφή δεν μαθαίνουμε με ακρίβεια τη δημιουργία του κόσμου, αλλά ότι η ίδια η διήγηση της Βίβλου είναι μια προτροπή προς τον ανθρώπινο νου για επιστημονική έρευνα. Τόνισε επίσης ότι ο Θεός δεν είναι ανθρωπόμορφος, αλλά όσες αναφορές στο Θεό κάνει η Αγία Γραφή, δίνοντάς του ανθρώπινα χαρακτηριστικά, πρέπει να θεωρηθούν συμβολικές. Ακόμη και η φράση «και είπεν ο Θεός», λέει ο άγιος, είναι συμβολική. «Ο Θεός δεν είπε "γενηθήτω φως" κ.τ.λ. Αρκούσε η βουλή και η θέληση του Θεού, δε χρειαζόταν να πει κάτι, σα να ήταν άνθρωπος».

Το έργο του για την ερμηνεία της *Γένεσης* (την περίφημη *Εξαήμερο*) το συνέχισε ο αδελφός του, ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης (δηλαδή επίσκοπος της πόλης Νύσσα), γράφοντας το έργο *Περί κατασκευής του ανθρώπου* κ.ά. Ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης είναι επίσης ένας μεγάλος Πατέρας της Εκκλησίας, με εξαιρετική μόρφωση και μεγάλη αγιότητα.

Ο Μέγας Βασίλειος επίσης έγραψε για την αξία της μόρφωσης, αλλά ανέλυσε και τον τρόπο προσέγγισης των αρχαίων ελληνικών κειμένων, ώστε να μην προσφέρονται απλώς θεωρητικές γνώσεις, αλλά να διαπλάθεται ηθικά ο χαρακτήρας των μαθητών.

Τέλος, για να απαντήσει στον Ευνόμιο, τον αρχηγό μιας αίρεσης που απέρριπτε την τριαδικότητα του Θεού (ήταν συνεχιστής του Αρείου), ο Βασίλειος έγραψε σημαντικά θεολογικά έργα, όπου εξήγησε την πίστη στην Αγία Τριάδα, και μάλιστα εξορίστηκε από τον αυτοκράτορα Ουάλη, που υποστήριζε τον Ευνόμιο.

Ο Μέγας Βασίλειος εξάλλου είναι και συγγραφέας μιας υπέροχης **θείας λειτουργίας**, που επικράτησε αρχικά σε όλη την ελληνόφωνη χριστιανοσύνη και σήμερα τελείται δέκα φορές το χρόνο, γιατί αντικαταστάθηκε με τη συντομότερη λειτουργία, που έγραψε αργότερα ο άγιος

Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

Επειδή είχε αδύναμο οργανισμό και πολλά προβλήματα υγείας, ο άγιος κοιμήθηκε (δηλαδή πέθανε) σε ηλικία 49 ετών.

Ο **άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος**, φίλος και συμφοιτητής του Βασιλείου στη Φιλοσοφική Σχολή των Αθηνών, ήταν ένας ευαίσθητος ποιητής, που αγαπούσε τη φύση, αλλά και τη ζωή του ερημίτη, και δεν είχε καθόλου την επιθυμία να γίνει επίσκοπος.

Όταν ο Βασίλειος έγινε επίσκοπος Καισαρείας, ο Γρηγόριος δέχτηκε να γίνει επίσκοπος στην κοντινή μικρή πόλη Σάσιμα, για να του συμπαρασταθεί, επειδή οι οπαδοί του Ευνόμιου είχαν μεγάλη δύναμη και στο κράτος και στην Εκκλησία. Όμως, επειδή απέκτησε μεγάλη φήμη λόγω της μόρφωσής του, αλλά και της καλοσύνης του, ο αυτοκράτορας Μέγας Θεοδόσιος τον κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη, δήθεν για μια ομιλία, και εκεί τον έπεισε, ασκώντας του μεγάλη πίεση, να γίνει αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, δηλαδή αυτό που θα λέγαμε σήμερα «πατριάρχης».

Ως πατριάρχης, ο άγιος Γρηγόριος κέρδισε τον κόσμο με το ήθος του και με τις εκπληκτικές θεολογικές ομιλίες που έκανε, εξηγώντας τη διδασκαλία της Εκκλησίας για την Αγία Τριάδα και για τη θεότητα του Χριστού και του Αγίου Πνεύματος, μέσα σε αντίξοες συνθήκες, επειδή δεχόταν πιέσεις από τους ευνομιανούς. Οι θεολογικές ομιλίες του είναι θεμελιώδεις για την ορθόδοξη θεολογία, ενώ είναι χαρακτηριστικές και οι ηθικές αρχές, αλλά και τα μηνύματα υπέρ της φιλοσοφίας και της παιδείας, που εκφράζονται σ' αυτές.

Σημαντική είναι και η ποιητική αξία των ομιλιών του, κάποιες από τις οποίες θεωρούνται πιο ποιητικές ακόμη και από τα κανονικά ποιήματα που έγραψε, τα οποία είναι πάρα πολλά.

Όμως αυτό που αξίζει να επισημάνουμε ιδιαίτερα, είναι η αντίδρασή του, όταν ο αυτοκράτορας θέσπισε νόμο, που έδινε την κηδεμονία των παιδιών μόνο στον άντρα (στον πατέρα), αδικώντας τη μητέρα.

Ο άγιος εκφώνησε μια συγκλονιστική ομιλία μπροστά στον αυτοκράτορα και σε ολόκληρη της αριστοκρατία της Κωνσταντινούπολης, όπου θεμελίωσε, με θεολογικά επιχειρήματα, την ισοτιμία των δύο φύλων και είπε: «**Δεν αναγνωρίζω αυτόν το νόμο. Η νομοθεσία είναι κατά των γυναικών, επειδή οι νομοθέτες είναι άντρες**».

Η φράση αυτή, εκτός από το προφανές (την υπεράσπιση των γυναικών), έχει και τεράστια πολιτική και κοινωνική σημασία: δηλώνει ότι η νομοθεσία δεν είναι κάτι δοσμένο από το Θεό (όπως πίστευαν οι άνθρωποι της δυτικής Ευρώπης ακόμη και στο Μεσαίωνα), αλλά ανθρώπινο κατασκεύασμα, εξαρτώμενο από τις απόψεις του νομοθέτη και από τις συνθήκες της εποχής. Αλλά **θέτει και θέμα εγκυρότητας του νόμου**, ο οποίος θα πρέπει να θεωρείται άκυρος, αν δεν είναι σύμφωνος με κάποιες άλλες βασικές αρχές, ανώτερες από τους νόμους. Σήμερα θα λέγαμε ότι ο άγιος έθεσε θέμα συνταγματικότητας του νόμου. Ο άγιος Γρηγόριος δεν είχε υπόψιν αυτό που λέμε «σύνταγμα», αλλά κάτι που, γι' αυτόν, αποτελούσε την απαραίτητη βάση της αληθινής δικαιοσύνης: το Ευαγγέλιο.

Ο άγιος επίσης συμμετείχε στη Β' Οικουμενική Σύνοδο, το 381 μ.Χ., η οποία έγραψε το «Σύμβολο της Πίστεως» (το «Πιστεύω»), συμπληρώνοντας την αρχική μορφή του, που είχε συντάξει η Α' Οικουμενική Σύνοδος το 325 μ.Χ. Για ένα μικρό διάστημα μάλιστα ήταν και πρόεδρός της.

Σύντομα ωστόσο ο άγιος Γρηγόριος συγκρούστηκε με κύκλους συμφερόντων που βρίσκονταν στην ίδια τη διοίκηση της Εκκλησίας και, επειδή πικράθηκε πολύ από τον τρόπο που τον αντιμετώπισαν άλλοι αρχιερείς (τους οποίους μάλιστα είχε προσπαθήσει να συμφιλιώσει μεταξύ τους), παραιτήθηκε από πατριάρχης, εκφώνησε μια ακόμη συγκλονιστική ομιλία (αποχαιρετιστήρια) και επέστρεψε στην πατρίδα του, την Καππαδοκία, όπου έζησε τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του ως απλός μοναχός.

Ο **άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος** ήταν από την Αντιόχεια της Συρίας, σπούδασε ρητορική (έγινε δηλαδή δικηγόρος), αλλά δεν άσκησε το επάγγελμα. Έγινε μοναχός και υπηρέτησε στην Εκκλησία της Αντιόχειας ως διάκονος, δηλαδή βοηθός ιερέα.

Όταν ήταν διάκονος, έκανε πολλές ομιλίες προς το λαό, για διάφορα θέματα, κυρίως ηθικά και κοινωνικά, αλλά οργάνωσε και ένα μεγάλο φιλανθρωπικό δίκτυο, αξιοποιώντας όσα μέσα είχε η Εκκλησία στη διάθεσή της, για τη βοήθεια των φτωχών και αναξιοπαθούντων. «Χρυσόστομο» τον ονόμασαν οι άνθρωποι λόγω του χαρίσματός του να εκφωνεί ωραίες ομιλίες.

Έτσι, απέκτησε μεγάλη φήμη ως εξαιρετικός ομιλητής και άνθρωπος γεμάτος αγάπη και καλοσύνη, αλλά και με μεγάλες οργανωτικές ικανότητες. Γι' αυτό, ο αυτοκράτορας Αρκάδιος (γιος

του Μεγάλου Θεοδοσίου, που λέγαμε πριν), τον διάλεξε για πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως[2].

Τον έφεραν στην Κωνσταντινούπολη με… απαγωγή και εκεί τον έπεισαν μετά από πολλές πιέσεις να χειροτονηθεί αρχιεπίσκοπος (πατριάρχης). Αμέσως όμως, **ο αδαμάντινος χαρακτήρας του τον έκανε να συγκρουστεί με κάθε ισχυρό και διεφθαρμένο άνθρωπο στην Κωνσταντινούπολη**, είτε προερχόταν από την πολιτική, είτε από την αριστοκρατία των πλουσίων, είτε από την ίδια την Εκκλησία.

Χρησιμοποίησε όλες τις δυνάμεις του για να βοηθήσει κάθε άνθρωπο που είχε ανάγκη, ενώ με τις ομιλίες του κατάγγελλε διαρκώς την αδικία, την εκμετάλλευση και τη διαφθορά, απ' όπου κι αν προερχόταν. Επιθυμούσε μάλιστα να φέρει το μήνυμα της κοινοκτημοσύνης στους χριστιανούς της Κωνσταντινούπολης, δηλαδή να μην υπάρχουν ατομικές περιουσίες, αλλά όλα να ανήκουν σε όλους. Ήξερε βέβαια – όπως επισήμαινε και στις ομιλίες του – ότι είναι δύσκολο να μείνει για πολύ στη θέση του ένας άνθρωπος που αγωνίζεται μόνος εναντίον όλων.

Για την εξόντωσή του συνωμότησαν ο διεφθαρμένος πατριάρχης Αλεξανδρείας Θεόφιλος και άλλοι ιεράρχες, με την αυτοκράτειρα Ευδοξία και τους πολιτικούς κύκλους που επηρέαζαν τον αυτοκράτορα. Τον δίκασαν με ψεύτικες κατηγορίες, τον καθαίρεσαν από πατριάρχη και ο αυτοκράτορας τον εξόρισε στα βάθη της Μικράς Ασίας. Ο Θεός ας τους συγχωρήσει.

Εκεί, ο Ιωάννης πληροφορήθηκε ότι μια πολεμική φυλή, οι Ίσαυροι, συλλαμβάνει αιχμαλώτους και απαιτεί λύτρα για την απελευθέρωσή τους. Έτσι, άρχισε να στέλνει επιστολές στη συνεργάτιδά του, την αγία Ολυμπιάδα, στην Κωνσταντινούπολη, και με τη βοήθειά της να συγκεντρώνει χρήματα και να απελευθερώνει τους αιχμαλώτους των Ισαύρων.

Επειδή ο λαός της Κωνσταντινούπολης τον ζητούσε πίσω, ενώ ο τότε πάπας της Ρώμης (που ήταν ενωμένος με την Ορθόδοξη Εκκλησία), διαμαρτυρήθηκε έντονα για την αδικία που είχε γίνει στον Ιωάννη, για λίγο τον ξανακάλεσαν στην Κωνσταντινούπολη, ελπίζοντας ότι θα καθόταν φρόνιμα. Όμως, εκείνος άρχισε πάλι τους αγώνες του υπέρ των φτωχών και αδυνάτων, καταγγέλλοντας δημόσια την αυτοκράτειρα Ευδοξία για την αρπαγή του αμπελιού μιας φτωχής χήρας, που γειτόνευε με το παλάτι. Έτσι, εξορίστηκε πάλι και, από τις κακουχίες, στο δρόμο προς την εξορία άφησε την τελευταία του πνοή.

Η τελευταία φράση του ήταν: «**Δόξα τω Θεώ για όλα**».

Οι ομιλίες του αγίου Ιωάννη, που είναι πολυάριθμες, ερμηνεύουν σχεδόν ολόκληρη την Αγία Γραφή (εκφράζοντας παντού μηνύματα αγάπης και φιλανθρωπίας), αλλά και καλούν όλους τους ανθρώπους, πλούσιους και φτωχούς, να αντισταθούν στα πάθη τους, να μετανοούν για τις αμαρτίες τους και να ζουν σύμφωνα με τη διδασκαλία του Χριστού. Υπερασπίστηκε τις γυναίκες (αλλά και τους άσκησε κριτική πολλές φορές, όπως και στους άντρες), κήρυξε ισότητα ελεύθερων και δούλων και γενικά ανέλυσε όλα τα ηθικά και κοινωνικά ζητήματα της εποχής του, που συνήθως αφορούν και στη δική μας εποχή.

Έδωσε επίσης συμβουλές στις οικογένειες, στους συζύγους, στους γονείς, στους δασκάλους κ.τ.λ. Ο καθηγητής Παιδαγωγικής Γεώργιος Κρουσταλάκης, σε επιστημονικό συνέδριο για το Χρυσόστομο που έγινε στο Ηράκλειο πριν από λίγα χρόνια, είπε: «Διαβάζοντας κείμενα του Χρυσοστόμου, είναι σαν να διαβάζω σύγχρονους παιδαγωγούς».

Τέλος, να αναφέρουμε ότι ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος είναι ο συγγραφέας της **λειτουργίας**, που τελείται στις Ορθόδοξες Εκκλησίες κάθε Κυριακή και γενικά όλο το χρόνο, εκτός από λίγες περιπτώσεις, όπου τελείται συνήθως η λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου.

Οι μητέρες των Τριών Ιεραρχών, αγίες Εμμέλεια, Νόνα και Ανθούσα, τιμώνται από την Ορθόδοξη Εκκλησία την πρώτη Κυριακή του Φεβρουαρίου.

---

[2] Αυτός ο αυτοκράτορας Αρκάδιος, κατά μία άποψη (που όμως πιθανόν να είναι εσφαλμένη), είναι ο ιδρυτής της δικής μας μονής Αρκαδίου. Κατά άλλη άποψη, που μάλλον είναι σωστότερη, τη μονή Αρκαδίου την ίδρυσε κάποιος μοναχός με το όνομα Αρκάδιος, για τον οποίο όμως δεν έχει σωθεί καμιά σίγουρη πληροφορία.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
Τ.Κ. 741 00 ΡΕΘΥΜΝΟ. Τηλ.: 28310 28854 - e-mail: riginiot@gmail.com
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: Ενορία Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Θεόδωρος Ι. Ρηγινιώτης